



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.006.04.2020

Wojciech Dąbrowski
Prezes
PGE Polska Grupa Energetyczna SA
ul. Mysia 2, 00-496 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 23 grudnia 2020 r.
(znak KPK-KPO.443.146.2020)

P/20/017 – Realizacja procedur zakupowych przez spółki z udziałem Skarbu Państwa

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94
kgp@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	PGE Polska Grupa Energetyczna SA ¹ , ul. Mysia 2, 00-496 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Dąbrowski, Prezes Zarządu, od dnia 20 lutego 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Henryk Baranowski, Prezes Zarządu, od dnia 31 marca 2016 r. do dnia 19 lutego 2020 r. Marek Woszczyk, Prezes Zarządu, od dnia 23 grudnia 2013 r. do dnia 30 marca 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	– Opracowanie i wdrożenie w spółce procedur zakupów zaopatrzeniowych. – Wykorzystywanie przyjętych procedur przy dokonywaniu zakupów zaopatrzeniowych. – Funkcjonowanie mechanizmów kontroli stosowania procedur zakupów zaopatrzeniowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2020 r. z uwzględnieniem dowodów spoza tego okresu, mających znaczenie dla kontrolowanej działalności
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 pkt 4 <i>ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli</i> ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Izabela Osemek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/74/2020 z dnia 24 sierpnia 2020 r. 2. Monika Kozieł, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/82/2020 z dnia 15 września 2020 r.

(akta kontroli str. 1-4, 8-20)

¹ Dalej zamiennie: PGE SA, Spółka.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. Dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

PGE SA opracowała i wdrożyła procedury zakupowe, które regulowały przebieg procesu zakupowego w Spółce. Przyjęte procedury określały konkurencyjny tryb wyboru dostawcy, uwzględniały zasady postępowania dotyczące różnych rodzajów zakupów, a także zawierały zapisy odnoszące się do kluczowych postanowień zawieranych umów.

Spółka realizowała zakupy zaopatrzeniowe na podstawie wewnętrznych regulacji zakupowych oraz zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*⁴. Postępowania zakupowe były prowadzone pod nadzorem osób merytorycznie odpowiedzialnych, z wykorzystaniem systemu zakupowego Spółki. Umowy zawierały postanowienia wymagane Procedurą zakupową, a ich realizacja była monitorowana na bieżąco.

W Spółce prawidłowo funkcjonowały mechanizmy kontroli stosowania regulacji zakupów zaopatrzeniowych. Spółka w rocznych planach audytu⁵ ujmowała tematy dotyczące obszaru zakupów i realizowała badania audytowe w tym zakresie. Sprawdzeniu podlegało także wykonanie rekomendacji poaudytowych.

Ponadto, niezależnie od czynności audytowych, w Spółce realizowano monitoring postępowań zakupowych.

W wewnętrznych regulacjach zakupowych przewidziano możliwość odstąpienia od stosowania *Procedury ogólnej zakupów Grupy Kapitałowej PGE (Procedura zakupowa)*, przy czym *Procedura zakupowa* nie wskazywała okoliczności uzasadniających zastosowanie odstąpienia od jej stosowania, wymagała natomiast uzyskania zgody Zarządu.

Stosując zapisy pozwalające na odstąpienie od *Procedury zakupowej*, Spółka zleciła m.in. wykonanie analiz prawnych dotyczących rynku turystyczno-hotelowego oraz raportu pn. „Mapa drogowa działań rządu na lata 2016-2020 w zakresie wytwarzania energii elektrycznej”. W ocenie NIK, powyższe opracowania miały charakter zadań wpisujących się w kompetencje administracji rządowej.

Zdaniem NIK kwestię problematyczną stanowią zapisy Procedury wydawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych w PGE Polska Grupa Energetyczna SA, gdyż nie są precyzyjne w części dotyczącej rodzajów limitu służbowych kart płatniczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Opracowanie i wdrożenie w Spółce procedur zakupów zaopatrzeniowych⁷

Opis stanu faktycznego

Podstawowy⁸ proces zakupowy w spółce PGE SA regulowały następujące dokumenty:

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm. Dalej: *ustawa Pzp*.

⁵ Dotyczy planów audytu opracowywanych dla GK PGE.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Zakupy zaopatrzeniowe: pozyskiwanie — poprzez nabywanie, dzierżawienie lub w inny legalny sposób — wyposażenia, materiałów, komponentów (półfabrykatów), części i usług o właściwej jakości i odpowiedniej cenie oraz dostarczane w niezbędnej ilości i we właściwym czasie w celu ich zużycia do produkcji (świadczenia usług) lub odsprzedaży.

1. Polityka zakupowa Grupy Kapitałowej PGE (*Polityka zakupowa*),
2. Procedura ogólna zakupów Grupy Kapitałowej PGE (*Procedura zakupowa*),
3. Instrukcja zakupów PGE Polska Grupa Energetyczna SA (*Instrukcja zakupów*).

Celem *Polityki zakupowej* było zapewnienie funkcjonowania w GK PGE spójnej organizacji zakupowej, dającej możliwość dokonywania zakupów w sposób optymalny, tj. zapewniający uzyskanie jak najkorzystniejszych warunków cenowych przy zachowaniu wymaganych standardów jakościowych lub interesów GK PGE. *Procedura zakupowa* służyła natomiast określeniu standardów w procesie planowania i dokonywania zakupów w spółkach GK PGE. Na podstawie *Procedury zakupowej*, spółki GK PGE opracowywały i wdrażały regulacje wewnętrzne (bądź dostosowywały aktualnie obowiązujące) dotyczące planowania i dokonywania zakupów, które miały stanowić uszczegółowienie zasad wynikających z *Procedury*. Dla spółki PGE SA był to dokument pod nazwą *Instrukcja zakupów PGE SA*⁹.

Elementy procesu zakupowego, takie jak analiza rynku, w tym zebranie ofert od potencjalnych dostawców, z zachowaniem konkurencyjnego trybu wyboru, zostały wprowadzone do stosowania w treści zapisów *Procedury zakupowej*. W *Procedurze* nałożono także wymóg zawierania umów zakupowych na warunkach rynkowych, bez szkody dla interesów zamawiającego. Załącznikiem do *Procedury zakupowej* były *Wytyczne do umów zakupowych*¹⁰, w których wskazywano m.in. klauzule niezbędne do wprowadzenia do zapisów umowy właściwej¹¹. Uszczegółowienie postanowień umowy zakupowej, następowało także w *Instrukcji zakupów PGE SA*. Zgodnie z jej treścią, projekt umowy zakupowej zawiera aдекватny i aktualny opis przedmiotu zakupu oraz co najmniej propozycje dotyczące: zasad współpracy z wykonawcą, zasad odbioru zakupu, zasad wynagradzania oraz wypłaty wynagrodzenia, właściwie zdefiniowany zakres odpowiedzialności z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy zakupowej (kary umowne), postanowienia dotyczące poufności oraz praw autorskich (...). Dodatkowo, projekt umowy zakupowej każdorazowo powinien być opracowywany przez inicjatora postępowania przy współudziale komórki właściwej ds. obsługi prawnej, a następnie dołączany do wniosku zakupowego. Ostateczny projekt umowy zakupowej winna przygotowywać komisja przetargowa¹².

(akta kontroli, str. 21-746, 3400-3471)

*Procedura zakupowa*¹³ zawierała katalog 39 wyłączeń z obowiązku jej stosowania, w odniesieniu m.in. do zakupów:

- towarów lub usług finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz z budżetu przyznanego na działalność zespołu ds. sportu,
- towarów i usług na podstawie kart kredytowych zgodnie z regulacjami wewnętrznymi spółki GK PGE dotyczącymi użytkowania kart kredytowych¹⁴,

⁸ Proces zakupowy w Spółce był regulowany na podstawie dokumentów wskazanych w tym punkcie wystąpienia pokontrolnego, jednakże obszar zakupów w PGE SA regulowały także inne wewnętrzne akty prawne, w ramach, których badana jest np. efektywność tego obszaru w GK PGE, jak również uregulowany jest szereg kwestii technicznych, jak np. zarządzanie bazą wykonawców w systemie GK PGE, czy też realizacja zakupów w module MM system SAP, tzn. modul Materials Management w systemie zakupowym).

⁹ Natomiast w latach 2015-2016 były to procedury PROC 00038/A oraz PROC 00038/B.

¹⁰ Załącznik nr 6 do PROG 00096/D Procedura Ogólna Zakupów Grupy Kapitałowej PGE.

¹¹ Np. pkt 14 klauzula umożliwiająca odstąpienie od umowy zakupowej na wypadek powzięcia informacji o prawomocnym skazaniu za określone przestępstwa urzędującego członka organu zarządzającego lub nadzorczego wykonawcy, na etapie postępowania zakupowego lub w trakcie realizacji umowy. Pkt 18 klauzula mająca na celu ochronę spółek GK PGE przed ryzykiem uczestnictwa w łańcuchu transakcji mających na celu wyłudzenia podatku VAT od budżetu państwa. Pkt 23 Klauzulę w zakresie sposobu dokonywania płatności na rzecz wykonawcy.

¹² Na podstawie pkt. 6.1.2.2. INST 00070/F Instrukcja Zakupów PGE Polska Grupa Energetyczna SA oraz na podstawie załącznika nr 6 do PROG 00096/D Procedura Ogólna Zakupów Grupy Kapitałowej PGE (pkt. 6.5.1.3.-6.5.1.4).

¹³ Dotyczy procedury PROG 00096/D.

¹⁴ Procedura wydawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych w PGE Polska Grupa Energetyczna SA - PROC 00011/A oraz PROC 00011/B.

- usług o charakterze mecenatów lub patronatów oraz usług sponsoringowych (..),
- dokonywanych przez Zarząd Spółki GK PGE, zgodnie z reprezentacją, w razie konieczności pilnego zakupu (zakup interwencyjny)¹⁵,

w tym także zakupu towarów lub usług o wartości szacunkowej równej i poniżej 6,0 tys. zł netto, o ile dana spółka GK PGE w regulacjach wewnętrznych nie określiła niższego progu kwotowego obowiązywania procedury. Ponadto w *Procedurze zakupowej* dopuszczono możliwość odstąpienia od jej stosowania, bądź od poszczególnych jej postanowień, pod warunkiem, że Zarząd spółki GK PGE podjął uchwałę w tej sprawie.

(akta kontroli, str. 202-438)

Procedura zakupowa nie zawierała zasad kontroli realizacji zakupów. Dyrektor Departamentu Audytu w PGE SA¹⁶ wyjaśnił, że zasady te reguluje każdorazowo umowa zakupowa. Zawarta w niej procedura odbioru przedmiotu zakupu jest dostosowywana do specyfiki danego zakupu. Ponadto, za weryfikację dostarczonych produktów i usług pod względem ich zgodności z zamówieniem, odpowiadają wyznaczone osoby do nadzoru nad realizacją umowy (tzw. koordynatorzy umowy) bądź osoby podpisujące protokół odbioru¹⁷.

Spółka nie opracowała wzoru/formularza protokołu odbioru towaru/ usługi. Dyrektor DA wyjaśnił, że co do zasady dokument ten powinien stanowić załącznik do projektu umowy zakupowej i być dołączany do wniosku zakupowego lub do ostatecznego projektu umowy zakupowej, chyba że ze względu na specyfikę przedmiotu danego zakupu nie jest uzasadnione przygotowanie takiego protokołu¹⁸.

(akta kontroli, str. 747-756)

Zakupy o wartości równej lub poniżej 6 tys. zł netto odbywały się bez zastosowania *Procedury*, były samodzielnie realizowane przez inicjatora zakupu i nie były zgłaszane do planu zakupów Spółki (PZS). Zakupy w kwocie równej bądź przekraczającej 6 tys. zł (ale poniżej kwoty 50 tys. zł) były realizowane na podstawie procedury uproszczonej¹⁹, przy udziale Departamentu Zakupów w PGE SA (DZ), z obowiązkiem zamieszczenia wniosku zakupowego w systemie zakupowym²⁰. Jednocześnie, dla zakupów o wartości powyżej 6 tys. zł i poniżej 10 tys. zł *Procedura* dopuszczała możliwość ich realizacji przez Internet. Przy zakupach w kwocie powyżej 10 tys. zł zastosowanie dodatkowo miały procedury dotyczące kategorii zakupowych IT oraz zakupów dla CUW IT²¹.

Do zakupów powyżej 50 tys. zł (ale poniżej kwot określonych jako progowe według *ustawy Pzp*) zastosowanie miały pełne postanowienia niniejszej *Procedury*, udział DZ w postępowaniu zakupowym oraz rejestracja wniosku zakupowego w systemie zakupowym (SWPP). Dla tych zakupów zachodziła także konieczność uprzedniego poinformowania Managera kategorii²² o planowanym zakupie.

Zakupy, których wartość przekraczała progi ustawowe²³, realizowane były z zastosowaniem *ustawy Pzp* oraz *Procedury*, przy czym, w PGE SA dodatkowo przyjęto, że dla zakupów o wartości powyżej 1 mln euro zachodził obowiązek powołania zespołu do nadzoru nad umową.

¹⁵ Dokonywany w sytuacjach pilnych, nagłych, awaryjnych.

¹⁶ Dalej: Dyrektor DA.

¹⁷ Na podstawie wyjaśnień zawartych w piśmie z dnia 7 września 2020 r., znak: DA/TS/225/2020.

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ Na podstawie zasad określonych w Zał. 6 do Instrukcji zakupów PGE Polska Grupa Energetyczna INST 00070/F.

²⁰ System SWPP.

²¹ M.in. REGL 00082 Polityka Organizacji Teleinformatyki w Grupie Kapitałowej PGE.

²² Osoby zarządzające zakupami strategicznymi w ramach danej kategorii zakupowej, zgodnie z założeniami określonymi w REGL 00062 Polityka Zakupowa Grupy Kapitałowej PGE Polska Grupa Energetyczna, a także osoba zarządzająca innymi zakupami ujętymi w Kategorii zakupowe.

²³ Na podstawie art. 11 ust. 8 *ustawy Pzp*.

W Procedurze określono następujące cztery podstawowe tryby postępowań zakupowych: 1) przetarg nieograniczony, 2) negocjacje, 3) zapytanie o cenę, 4) zamówienie z wolnej ręki, przy czym wybór trybu zamówienia z wolnej ręki wymagał szczegółowego uzasadnienia przesłanek dopuszczających ten tryb²⁴.

Zasady dotyczące sposobu realizacji zakupów w PGE SA, zostały uregulowane w *Procedurze zakupów* oraz w *Instrukcji zakupów PGE SA*.

Ponadto w systemie zakupowym (SWPP) elektronicznie tworzono i akceptowano wnioski zakupowe, prowadzono wstępne badania rynku oraz komunikowano się z wykonawcami, m.in. w celu pozyskania ofert. Możliwe było także prowadzenie aukcji elektronicznych, bowiem System zawierał bazę wykonawców/dostawców, a także posiadał funkcję archiwizacji dokumentacji zakupowej prowadzonych postępowań.

(akta kontroli, str. 29-680, 3955-3961)

W latach 2016-2018 zakupy o wartości nieprzekraczającej 6 tys. zł stanowiły 1,2% wartości ogółem rocznych zakupów zrealizowanych w Spółce, w 2019 r. – 1,1%, a w I półroczu 2020 r. 0,7% wartości ogółem zakupów zrealizowanych w Spółce.

(akta kontroli str. 768-772)

W 2018 r. w Spółce został przeprowadzony *Audyt postępowań zakupowych z uwzględnieniem zamówień wspólnych w GK PGE*, w wyniku którego wskazano jako ryzyko dla organizacji pozostawienie istotnej liczby zakupów poza Departamentem Zakupów, oraz wyłączonej od stosowania regulacji zakupowych bądź z możliwością odstąpienia. Wskazano również, że prowadzona w PGE SA ewidencja zakupów realizowanych w Spółce nie zapewnia pozyskiwania na bieżąco kompleksowych danych o zakupach (...). Badanie audytowe nie odnosiło się bezpośrednio do zakupów o wartości nieprzekraczającej 6 tys. zł.

Kontrolą NIK objęto badanie 36 postępowań zakupowych o wartości nieprzekraczającej 6 tys. zł netto. Łączna wartość próby stanowiła 217,2 tys. zł netto. W przeważającej części były to zakupy dotyczące usług szkoleniowych²⁵, analitycznych²⁶ oraz zakupy stanowiące wyposażenie biura. W próbie wystąpiły też postępowania zakupowe dotyczące publikacji materiału promocyjnego PGE SA w kwartalniku „Apostoł Miłosierdzia Bożego” oraz organizacji warsztatów kulinarnych²⁷.

Dyrektor DA wyjaśnił, że zakup publikacji w ww. kwartalniku „zaplanowany był ściśle kontekstowo i został dostosowany do grupy docelowej. Kwartalnik „Apostoł Miłosierdzia Bożego” dociera do szerokiej i różnorodnej grupy odbiorców. (...) Głównym celem publikacji była budowa wizerunku oraz edukacja skierowana do seniorów, którzy czytają tytuł w parafiach (...)”²⁸.

Spółka zawierała umowy ramowe na usługi z zakresu reklamy, przeznaczając w latach 2016-2019 na zakup usług reklamowych kwotę średnio 8 863,4 tys. zł netto rocznie²⁹.

(akta kontroli str. 988-1106, 1117-1121, 1429-1476, 4147-4151, 4223-4279)

Rada Nadzorcza oraz przedstawiciel Skarbu Państwa nie ingerowali w kształt opracowanych procedur zakupowych. Dyrektor DA stwierdził ponadto, iż zarówno większościowy udziałowiec, jak i Rada Nadzorcza Spółki, w okresie objętym

²⁴ Przesłanki do zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki określono w zał. nr 7 do PROG.

²⁵ Dotyczy 19 postępowań zakupowych.

²⁶ Dotyczy trzech postępowań zakupowych, w zakresie oceny efektów prowadzonych działań.

²⁷ W obu przypadkach wartość faktur wynosiła 6 zł netto.

²⁸ Pismo z dnia 6 października 2020 r. znak: DA/TŚ/258/2020.

²⁹ Usługi reklamowe dotyczyły głównie zakupu usług medialnych w telewizji, internecie oraz w kinie.

kontrolą NIK, nie byli formalnym inicjatorem zakupów dokonywanych przez PGE SA oraz że, Departament Zakupu nie posiada informacji, jakoby byli oni faktycznym inicjatorem ww. zakupów³⁰.

(akta kontroli str. 747-767)

*Procedura wydawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych w PGE Polska Grupa Energetyczna SA*³¹ w załączniku nr 1 wskazywała maksymalne limity służbowych kart płatniczych oraz wypłaty gotówki dla pracowników PGE SA. Wysokość ww. limitów uwarunkowana była w zależności od funkcji pełnionej w Spółce³². Niemniej jednak, ww. *Procedura* nie precyzowała czy jest to limit miesięczny, dzienny czy dotyczący jednorazowego zakupu/ wypłaty gotówki.

Dyrektor DA³³ wyjaśnił, że są to limity przyznane na okres miesięczny, aczkolwiek Dyrektor DA nie przywołał zapisów *Procedury wydawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych w PGE Polska Grupa Energetyczna SA*, ani zapisów żadnej innej z procedur obowiązujących w Spółce, wskazujących na miesięczny limit przyznany pracownikom PGE SA w ramach kart służbowych. Powołał się natomiast na uregulowania bankowe, które jako okres rozliczeniowy traktują okres rozpoczynający się od 26 dnia każdego miesiąca kalendarzowego i kończący się w 25 dniu bezpośrednio następującego po nim kolejnego miesiąca kalendarzowego. Według Dyrektora DA, *nie ma możliwości przekroczenia przyznaczonych wielkości limitów, gdyż w momencie wyczerpania limitu, system bankowy blokuje możliwość dokonywania transakcji do końca aktualnego okresu rozliczeniowego.*

Zdaniem NIK, w regulacjach wewnętrznych Spółki dotyczących korzystania ze służbowych kart płatniczych, powinien być wskazany okres obowiązywania przyznaczonych limitów płatności bądź wypłaty gotówki. Wielkość zakupów zrealizowanych w latach 2016-2019 przy użyciu służbowych kart płatniczych wyniosła średnio 264,0 tys. zł brutto rocznie, zaś w I połowie 2020 r. 83,7 tys. zł brutto.

(akta kontroli str. 685-696, 1149-1214, 3734)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie opracowanie i wdrożenie procedur zakupowych w Spółce. Określały one proces zakupowy od momentu inicjacji zakupu, poprzez wybór wykonawcy, aż do etapu realizacji postanowień umowy zakupowej.

OBSZAR

2. Wykorzystywanie przyjętych procedur przy dokonywaniu zakupów zaopatrzeniowych

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęto 15 postępowań zakupowych o wartości 46 901,1 tys. zł brutto³⁴. Postępowania zostały przeprowadzone w trybach przewidzianych *Procedurą zakupową*, tj. w trybie przetargu nieograniczonego, z wolnej ręki, negocjacji oraz zapytania o cenę, a także w innych trybach przewidzianych *ustawą Pzp*. Pięć

³⁰ Na podstawie pisma z dnia 15 września 2020 r. znak: DA/TS/233/2020.

³¹ Obecnie obowiązująca (PROC 00011/B), wcześniej PROC 00011/A obowiązywała w okresie od dnia 4 czerwca 2014 r. do dnia 14 maja 2020 r.

³² [...] Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa na podstawie art. 5 ust. 2 *ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429, ze zm.) i art. 11 ust. 2 *ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1010, ze zm.). Wyłączenia dokonano w interesie PGE. W dalszej części wystąpienia w nawiasach kwadratowych [...] dokonano wyłączenia informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa.

³³ Pismo z dnia 29 września 2020 r. znak: DA/TS/253/2020.

³⁴ Wydatki poniesione w ramach realizacji umów objętych badaniem (stan na 15 października 2020 r.).

postępowania³⁵ zrealizowano bez zastosowania *Procedury zakupowej*, w tym dla czterech postępowań Zarząd Spółki (w formie uchwały) postanowił o odstąpieniu od jej stosowania³⁶. W pozostałych badanych postępowaniach zakup poprzedzony był zgłoszeniem zapotrzebowania przez właściwą komórkę organizacyjną w postaci wniosku zakupowego. Wniosek zakupowy, zgodnie z *Procedurą zakupową*, zawierał m.in.: *opis przedmiotu zakupu, uzasadnienie konieczności i celowości zakupu, źródło finansowania, wartość szacunkową zakupu wraz z podstawą wyliczenia, kryteria oceny ofert*. Celem akceptacji, wniosek był procedowany zgodnie z *Tabełą akceptacji wniosku zakupowego*, stanowiącą załącznik do *Procedury zakupowej*³⁷.

Komisje przetargowe zostały powołane do przygotowania i przeprowadzenia dziesięciu postępowań zakupowych objętych badaniem, w przypadku ośmiu postępowań opracowano specyfikację istotnych warunków zamówienia, dla dwóch (w trybie z wolnej ręki) sformułowano szczegółowy opis przedmiotu zamówienia. Kryteria oceny ofert były różnicowane w zależności od rodzaju zakupu, oprócz kluczowego kryterium ceny, pod uwagę brano także doświadczenie wykonawcy, kreatywność, ocenę ekspercką świadczonych usług. Przebieg prac komisji przetargowych był dokumentowany m.in. w protokole postępowania. Wybór najkorzystniejszej oferty był rekomendowany przez komisję przetargową osobom wskazanym w *Tabeli podziału kompetencji i odpowiedzialności*.

W wyniku prowadzonych postępowań zawarto łącznie 17 umów (w ramach 15 postępowań³⁸), ich podpisanie poprzedziło uzyskanie wymaganych zgód korporacyjnych, tj. zgoda Zarządu Spółki, a w odniesieniu do dwóch postępowań³⁹ również zgoda Rady Nadzorczej⁴⁰, wymagana statutem Spółki⁴¹.

W umowach⁴² zawartych z wykonawcami określono m.in.: przedmiot umowy, warunki współpracy, zasady płatności i rozliczeń, zasady odpowiedzialności i kary umowne oraz warunki odstąpienia od umowy. We wszystkich umowach wskazano osoby do reprezentowania stron, bieżącego nadzoru nad realizacją umowy, konsultacji lub uzgodnień merytorycznych. Zgodnie z postanowieniami zawartych umów odbiory zrealizowanych prac lub usług były dokumentowane m.in. protokołami odbioru (częściowymi lub końcowymi), raportami powykonawczymi i potwierdzeniami wykonania usług.

(akta kontroli str. 1482-1589, 3311-3394, 3481-3573, 3589-4180, 4495-4500)

W 2017 r. PGE SA podpisało z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem SA (PGNIG SA) oraz KGHM Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA (KGHM TFI) *Memorandum*⁴³, którego celem było określenie wstępnych działań zmierzających do ewentualnej konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych należących do Stron⁴⁴, jak również określenie związanych z tym praw i obowiązków każdej ze Stron. Na koordynatora pełniącego wiodącą rolę w organizacji zadań określonych

³⁵ Wykonanie usług z obszaru due diligence (umowa z 22 marca 2016 r. oraz umowa z 21 marca 2016 r.); Opracowanie Mapy drogowej działań rządu na lata 2016-2020 w zakresie wytwarzania energii elektrycznej (umowa z 27 kwietnia 2016 r.); Przeprowadzenie analiz na potrzeby planowanej konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych (umowa z 12 lipca 2018 r.); Zawarcie umowy konsorcjum naukowego (umowa z 27 czerwca 2019 r.); Świadczenie usług w zakresie doradztwa Projekt Hotele (umowa z 23 października 2019 r.).

³⁶ Ponadto, jedno postępowanie (umowa z dnia 27 czerwca 2019 r.) dotyczyło projektu organizowanego przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych.

³⁷ W przypadku procedury nr PROC 00038/B był to zał. nr 4.

³⁸ W ramach realizacji dwóch postępowań zakupowych zawarto umowy z dwoma wykonawcami.

³⁹ Dotyczy umowy z 12 lipca 2018 r. - przeprowadzenie analiz na potrzeby planowanej konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych oraz umowy z 27 czerwca 2019 r. - zawarcie umowy konsorcjum naukowego.

⁴⁰ Uchwała nr 362/X/2018 Rady Nadzorczej spółki PGE Polska Grupa Energetyczna SA z 25 czerwca 2018 r. oraz Uchwała nr 134/XI/2019 Rady Nadzorczej spółki PGE Polska Grupa Energetyczna SA z 8 sierpnia 2019 r.

⁴¹ § 18 ust. 2 pkt 5) lit. a) oraz § 18 ust. 2 pkt 6) Statutu z dnia 11 czerwca 2019 r. oraz § 18 ust. 2 pkt 3) lit. c) Statutu z dnia 16 sierpnia 2017 r.

⁴² Badaniem objęto 16 umów, wyłączono umowę na realizację projektu organizowanego przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych.

⁴³ Data podpisania Memorandum przez PGE SA 21 września 2017 r.

⁴⁴ Zamiennie także Partnerów.

w *Memorandum* wyznaczono KGHM TFI. Następnie, w 2018 r. *Strony Memorandum* zawarły umowę z doradcą na wykonanie szeregu analiz i badań dotyczących konsolidowanych aktywów turystyczno-hotelowych należących do każdego z Partnerów⁴⁵. Przedmiot umowy dotyczył wykonania prac składających się na etapy od I do VI⁴⁶ oraz odebrania produktów końcowych tych prac. PGE SA odstąpiła od stosowania *Procedury zakupowej oraz Instrukcji Zakupów PGE SA*⁴⁷, z uwagi na fakt, że umowa była wielostronna oraz, że KGHM TFI został wyznaczony na koordynatora (j.w.). Zgodę na zawarcie umowy wyraziła Rada Nadzorcza PGE SA (RN). W uchwale RN⁴⁸ wskazano, że udział PGE SA w łącznych kosztach wynikających z umowy wyniesie maksymalnie 658,2 tys. zł netto.

(akta kontroli str. 3279-3394)

Nieformalnym inicjatorem działań w ww. zakresie był Minister Energii⁴⁹, który⁵⁰ ...dostrzegł rolę budowania współpracy pomiędzy spółkami oraz ich wspólne dążenie do budowy na tej podstawie dodatkowej wartości, w tym, m.in. poprzez optymalizację wykorzystania posiadanego przez nie majątku niezwiązanego z podstawową działalnością biznesową. (...) W 2017 r. z inicjatywy Ministerstwa Energii rozpoczęte zostały prace analityczne w zakresie konsolidacji podmiotów hotelarskich z portfela spółek z udziałem Skarbu Państwa, będących w nadzorze Ministra Energii. Do działań konsolidacyjnych wyznaczone zostały aktywa turystyczno-hotelowe funkcjonujące w grupach kapitałowych PGE, PGNiG oraz KGHM Polska Miedź SA⁵¹. (...) ME nie posiadało żadnej dokumentacji dotyczącej koncepcji utworzenia holdingu hotelowego, za wyjątkiem korespondencji wychodzącej do spółek i pozostającej bez odpowiedzi.”

(akta kontroli str. 3395)

PGE SA odebrało wszystkie etapy prac⁵² przewidziane ww. umową i poniosło koszt 758,3 tys. zł brutto. Kluczowym etapem w ramach świadczonej usługi był Etap III – *Badanie due diligence księgowo-finansowe i prawno-podatkowe*, którego produktem końcowym miało być zgłoszenie o zamiarze koncentracji do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKIK). Niemniej jednak ww. zgłoszenia nie dokonano, z uwagi na niezgodnienie struktury transakcji mającej być przedmiotem

⁴⁵ Umowa z dnia 12 lipca 2018 r. zawarta z [...]. Przedmiotem umowy było świadczenie usług doradczych polegających na 1) sporządzeniu analizy i badania rynku hotelowego i turystycznego w Polsce z uwzględnieniem pozycji rynkowej tworzonego podmiotu konsolidującego aktywa turystyczno-hotelowe Partnerów, 2) przygotowaniu uzasadnienia konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych Partnerów, 3) przeprowadzeniu badania *due diligence* konsolidowanych aktywów w obszarach księgowym, finansowym, prawno-podatkowym oraz technicznym, 4) sporządzeniu wyceny aktywów według dwóch metodologii (metoda dochodowa DCF i majątkowa), 5) przygotowaniu planu i harmonogramu konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych Partnerów.

⁴⁶ Etap I: Sporządzenie analizy i badania rynku hotelowego i turystycznego w Polsce z uwzględnieniem pozycji rynkowej tworzonego podmiotu konsolidującego aktywa. Etap II: Przygotowanie uzasadnienia konsolidacji, Etap III: Badanie *due diligence* księgowo-finansowe i prawno-podatkowe, Etap IV: Badanie *due diligence* techniczne, Etap V: Wycena spółek turystycznych (wraz z opracowaniem projekcji finansowych) oraz wycena obiektów, Etap VI: Przygotowanie planu i harmonogramu konsolidacji spółek turystycznych i obiektów.

⁴⁷ Uchwała 345/44/2018 Zarządu PGE Polska Grupa Energetyczna SA z dnia 19 czerwca 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na: 1) odstąpienie od stosowania *Procedury Ogólnej Zakupów Grupy Kapitałowej PGE* oraz *Instrukcji Zakupów PGE Polska Grupa Energetyczna SA* przy wyborze doradcy oraz zawarcie umowy z doradcą odpowiedzialnym za przeprowadzenie analiz na potrzeby planowanej konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych, 2) przyznanie środków finansowych na usługi doradcze, 3) udzielenie pełnomocnictwa dla KGHM Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA do podpisania umowy z doradcą odpowiedzialnym za przeprowadzenie analiz na potrzeby planowanej konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych.

⁴⁸ Uchwała nr 362/X/2018 Rady Nadzorczej spółki PGE SA z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody przez Radę Nadzorczą PGE Polska Grupa Energetyczna SA na zawarcie umowy z doradcą odpowiedzialnym za przeprowadzenie analiz na potrzeby planowanej konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych.

⁴⁹ Kontrola NIK nr P/19/016 (KGP.410.005.02.2019) Sprawowanie nadzoru nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa. Okres objęty kontrolą lata 2017-2019 (I półrocze) z uwzględnieniem zdarzeń przed i po tym okresie, które miały wpływ na działalność objętą kontrolą

⁵⁰ Cytat ze str. 8 wystąpienia pokontrolnego z kontroli NIK nr P/19/016 (KGP.410.005.02.2019).

⁵¹ Na konsolidatora obiektów hotelarskich, z ramienia Ministerstwa Energii, została wybrana – KGHM TFI SA, spółka zależna KGHM Polska Miedź SA, natomiast, jako platforma konsolidacyjna wyznaczony został fundusz aktywów niepublicznych – KGHM VI FIZAN, zarządzany przez KGHM TFI SA.

⁵² Odebranie etapów I-II nastąpiło w dniu 8 listopada 2018 r., Etapów III-V w dniu 15 marca 2019 r., Etapu VI w dniu 30 września 2019 r.

tegoż zgłoszenia przez strony Umowy⁵³. Dyrektor DA wyjaśnił, że ze względu na przygotowawczy charakter zakresu prac doradcy (etapy I-VI) pod kątem potencjalnej konsolidacji oraz zidentyfikowania przez Partnerów konieczności wykonania dodatkowych, pogłębionych analiz w celu podjęcia decyzji, co do zasadności i ekonomicznej opłacalności konsolidacji, nie było możliwe ustalenie w ówczesnym okresie wiążącej i finalnej struktury transakcji i tym samym opracowanie przez doradcę zgłoszenia zamiaru koncentracji do UOKiK.

(akta kontroli str. 1477-3395, 3578-3584)

Dodatkowe powyższe prace zostały przez Partnerów, zlecone nowemu wykonawcy, tj. [...] ⁵⁴, a ich koszt ustalono na kwotę nieprzekraczającą 117 tys. zł netto⁵⁵. Produkt końcowy stanowiący przedmiot umowy⁵⁶ nie został dotychczas odebrany, trwają prace nad uwagami skierowanymi do doradcy przez Partnerów. Dyrektor DA wyjaśnił, że *zakłada się, że na podstawie wszystkich dotychczas prowadzonych analiz (m.in.[...]) zostanie podjęta przez Partnerów finalna decyzja w zakresie kierunków potencjalnej konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych należących do ich grup kapitałowych W związku z powyższym nie została jeszcze podjęta żadna decyzja o odstąpieniu od konsolidacji aktywów turystyczno- hotelowych spółek PGE SA, KGHM TFI oraz PGNiG SA.*

Prace ww. zakresie zostały rozpoczęte w 2017 r.⁵⁷, jednakże do dnia kontroli NIK (20 października 2020 r.) nie zapadła decyzja, co do konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych Partnerów. Wielkość środków wydatkowanych przez PGE SA, w związku z planowaną transakcją, wyniosła dotychczas 758,3 tys. zł brutto⁵⁸.

(akta kontroli str. 3578-3728)

W 2016 r. PGE SA zleciło⁵⁹, usługę wykonania raportu pt. „*Mapa drogowa działań rządu w latach 2016-2020 w zakresie wytwarzania energii elektrycznej*”. Na wykonawcę usługi wskazano Stowarzyszenie *Towarzystwo Gospodarcze Polskie Elektrownie*⁶⁰. Następnie, Stowarzyszenie, za zgodą PGE SA, wybrało podwykonawcę firmę [...] ⁶¹. Całkowity koszt opracowania raportu wynosił 240,0 tys. zł netto, zaś udział Spółki w kosztach wyniósł 100,8 tys. zł netto. Dyrektor DA wyjaśnił, iż do wykonania ww. raportu wybrano TGPE ponieważ: *członkiem TGPE jest m.in. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA. TGPE, jako stowarzyszenie branżowe jest utrzymywane ze składek członkowskich, które to składki nie obejmują dodatkowego kosztu związanego z wykonaniem analiz. Stąd też, każdorazowo, kiedy w ramach TGPE zostanie podjęta decyzja co do zasadności zlecenia analizy zewnętrznej, z członkami wspierającymi są podpisywane umowy. (..) Stosowna umowa została podpisana pomiędzy PGE SA a TGPE (..), a także z pozostałymi firmami, które w ramach prac TGPE zgłaszały uwagi do treści analizy i uczestniczyły w jej finansowaniu. (..) Umożliwiło to rozłożenie kosztów wykonania analizy proporcjonalnie do ówczesnego udziału w rynku wytwarzania pomiędzy GK PGE a pozostałych członków TGPE. Realizacja*

⁵³ Na podstawie Protokołu odbioru z dnia 30 września 2019 r. (pkt 2 Ustalenia dodatkowe).

⁵⁴ Umowa z dnia [...].

⁵⁵ W tym przypadku także uchwałą Zarządu z dnia 24 września 2019 r. odstąpiono od stosowania Procedury ogólnej zakupów Grupy Kapitałowej PGE oraz Instrukcji Zakupów PGE Polska Grupa Energetyczna SA przy wyborze doradcy oraz zawarcie umowy z doradcą odpowiedzialnym za przeprowadzeni dodatkowych prac na potrzeby planowanej konsolidacji aktywów turystyczno – hotelowych.

⁵⁶ Prace polegające na świadczeniu usług doradczych polegających na przygotowaniu uzasadnienia biznesowego i finansowego, w tym również biznes planu wraz z modelem finansowym oraz szacunku wzrostu wartości konsolidacji spółek turystyczno-hotelowych z grup kapitałowych partnerów (art. 1 ust 1 umowy z dnia 23 października 2019 r.).

⁵⁷ Data podpisania Memorandum 25 września 2017 r.

⁵⁸ Na podstawie umowy z [...].

⁵⁹ Stosownie do pkt. 1.2.4. PROC 00038/B przy wyborze wykonawcy Zarząd PGE SA postanowił o odstąpieniu od stosowania postanowień Procedury zakupowej.

⁶⁰ Dalej także: Stowarzyszenie, TGPE.

⁶¹ [...].

analizy (raportu) za pośrednictwem TGPE stanowiła zatem sposób optymalizacji kosztów jej wykonania.

(akta kontroli str. 3472-3577)

Celem ww. analizy, według wyjaśnień Dyrektor DA, było przedstawienie propozycji ramowego planu działań rządu do 2020 r., który powinien zapewnić wprowadzenie koniecznych szybkich zmian w funkcjonowaniu wytwarzania energii elektrycznej oraz zapewnić opracowanie zoptymalizowanych planów do 2030 roku z perspektywą do 2050 roku. W drugiej części analizy przedstawiono bardziej szczegółowe zakresy poszczególnych działań oraz harmonogram realizacji. (...) W ocenie Spółki, zaproponowanie nowych i dotychczas postulowanych m.in. przez GK PGE postulatów regulacyjnych, których realizacja przyniosłaby wymierne skutki zarówno dla całej polskiej energetyki, jak i dla GK PGE w formie przedmiotowej analizy, zwiększyło szansę powodzenia ich realizacji, do czego przyczyniło się m.in. wykorzystanie wsparcia analitycznego EY.

(akta kontroli str. 3574-3577, 3732-3733)

Wielkość wydatków poniesionych przez Spółkę w latach 2016-2019 na usługi doradcze w zakresie opinii i analiz prawnych wyniosła średnio 2 301,7 tys. zł netto rocznie, zaś w I półroczu 2020 r. 1 904 tys. zł netto. Dyrektor DA wyjaśnił, że rok 2019 oraz początek roku 2020 był okresem bardzo poważnych zmian w otoczeniu rynkowym PGE, co wymusiło konieczność podjęcia zdecydowanych działań. Był to również okres, w którym w związku z wpływem kadencji i częściową zmianą składu osobowego zarządu nastąpiło zamknięcie niektórych procesów lub też etapów w prowadzonych projektach. Były to więc zdarzenia jednorazowe o nadzwyczajnym charakterze (...).

(akta kontroli str. 3729-3731, 4220-4222, 4280-4494)

W latach 2016-2019 PGE SA osiągała przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi w wysokości kolejno: 10 846 650,6 tys. zł, 9 184 528,1 tys. zł, 11 450 188,7 tys. zł⁶² oraz 15 146 154,1 tys. zł. W latach 2016-2017 Spółka osiągnęła zysk netto w kwocie odpowiednio 1 597 678,0 tys. zł i 4 544 684,7 tys. zł, natomiast kolejne dwa lata zakończyła stratą netto w wysokości kolejno 202 768,9 tys. zł i 1 259 598,5 tys. zł. W I półroczu 2020 r. Spółka wykazała przychody na poziomie 15 100 393,1 tys. zł, oraz zysk netto w kwocie 1 547 292,7 tys. zł. Przyczyną wykazania straty netto było utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości akcji w spółkach córkach GK PGE⁶³.

(akta kontroli str. 4142-4146)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba kontroli pozytywnie ocenia działania Spółki w kontrolowanym obszarze.

Niemniej jednak, w ocenie NIK, partycypowanie w kosztach opracowania analiz prawnych dotyczących rozeznania rynku turystyczno-hotelowego cechowała niska efektywność. Ponieważ od trzech lat, nie podjęto decyzji w sprawie konsolidacji aktywów turystyczno-hotelowych, jednocześnie Spółka wyraziła zgodę na udział w kosztach kolejnego zlecenia usługi prawnej w tej samej sprawie⁶⁴.

⁶² Przychody w 2018 r. zostały przekształcone na warunki stosowane w 2019 r., bowiem od tego roku Spółka zaczęła prezentować wycenę instrumentów pochodnych związanych z handlem uprawnieniami do emisji CO₂ w działalności operacyjnej, natomiast w 2018 r. stanowiła ona element działalności finansowej.

⁶³ W 2018 r. dotyczyło spółek PGE Obrót SA oraz PGE Sweden AB w łącznej kwocie 798 523,7 tys. zł. W 2019 r. dotyczyło spółek PGE GIEK SA, PGE Obrót SA, PGE Sweden AB oraz udziałów w spółce PGE EJ1 sp. z o.o. w łącznej kwocie 3 064 915,9 tys. zł.

⁶⁴ Dotyczy umowy z [...]. Stronami umowy poza PGE SA, są PGNiG SA, KGHM TFI.

NIK zwraca także uwagę, że analizy prawne dotyczące rynku turystyczno – hotelowego oraz raport pn. „Mapa drogowa działań rządu na lata 2016-2020 w zakresie wytwarzania energii elektrycznej” dotyczyły działań wpisujących się w kompetencje administracji rządowej.

OBSZAR

3. Funkcjonowanie mechanizmów kontroli stosowania zakupów zaopatrzeniowych

Opis stanu faktycznego

Prawidłowość dokonywania zakupów zaopatrzeniowych w PGE SA była przedmiotem audytu wewnętrznego. W planie audytu GK PGE na 2020 r. ujęto zadanie pn. *Audyt kwalifikacji odstąpienia od stosowania Procedury zakupowej w spółkach GK PGE oraz stosowania procedury zakupowej w sytuacjach szczególnych*. Czynności audytowe prowadzone były w spółkach GK PGE, w tym w PGE SA, niemniej termin ich ukończenia zaplanowano na koniec października 2020 r.⁶⁵ W 2019 r. ukończono natomiast *Audyt postępowań zakupowych z uwzględnieniem zamówień wspólnych w GK PGE*⁶⁶, którego celem była analiza i ocena organizacji obszaru zakupów i przebiegu procesów zakupowych w 2018 r.⁶⁷ Wyniki wskazywały na nieprawidłowości i uchybienia, m.in. w zakresie kalkulowania szacunkowej wartości zamówienia, braku bieżącej ewidencji kompleksowych danych o zakupach realizowanych w PGE SA, niestaranności w prowadzeniu dokumentacji zakupowej, wadliwie sformułowanych umowach zakupowych⁶⁸, a także czasu trwania postępowań. Rekomendacje poaudytowe zostały skierowane do Departamentu Zakupu w PGE SA i dotyczyły w szczególności wprowadzenia bądź doprecyzowania zapisów w *Procedurze ogólnej zakupów GK PGE* oraz w *Instrukcji zakupów PGE SA*. Wśród rekomendacji znalazły się także zalecenia dotyczące wzmoczenia nadzoru w obszarze zakupów dokonywanych w Spółce. Wszystkie rekomendacje pouaudytowe, za wyjątkiem jednej, która była w trakcie wdrażania⁶⁹, zostały wdrożone.

(akta kontroli str. 775-1148, 1215-1306, 1391-1428, 3396-3399)

We wrześniu 2020 r. ukończono w Spółce *Audyt w zakresie korzystania ze służbowych kart płatniczych*⁷⁰. Dotyczył on prawidłowości przyznawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych oraz rozliczania wydatków dokonanych przy ich użyciu w sposób zgodny z obowiązującymi w Spółce zasadami. Badaniem audytowym objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do 29 lutego 2020 r. Wyniki audytu wskazały na uchybienia w zakresie rodzaju zakupów dokonywanych przy użyciu służbowych kart płatniczych, dokonywania płatności w dni wolne od pracy bądź przekroczenia terminów rozliczania kart. Wydano sześć rekomendacji w ww. zakresie, które zostały wdrożone w Spółce.

Badaniem audytowym nie zostały objęte płatnicze karty służbowe przyznane członkom Zarządu Spółki⁷¹. Dyrektor DA wyjaśnił⁷², że doboru próby służbowych kart płatniczych do badania dokonano głównie na podstawie analizy łącznych wartości transakcji zrealizowanych przy użyciu kart w 2019 r.

⁶⁵ Termin przygotowanie raportu końcowego może przypadać na drugą połowę listopada br. - na podstawie wyjaśnień Z-cy Dyrektora Departamentu Audytu z dnia 16 września 2020 r. Data zakończenia czynności kontrolnych NIK w PGE SA – 23 października 2020 r.

⁶⁶ Niniejsze zadanie zostało ujęte w Planie audytu GK PGE na 2018 rok.

⁶⁷ Przy czym bazowym okresem doboru próby badawczej była I połowa 2018 roku.

⁶⁸ Dotyczy m.in. nieuwzględnienia elementów wyszczególnionych w Wytycznych do umów zakupowych.

⁶⁹ Rekomendacja dotyczyła Wprowadzenia skutecznych narzędzi mających na celu planowe uruchamianie postępowań zakupów własnych i wspólnych przez inicjatorów postępowań. Moduł Planowania w ramach systemu SWPP2 nie został odebrany w planowanym terminie i pozostaje na etapie testowania. Departament Audytu wystąpił do Departamentu Zakupów o pozyskanie akceptacji Członka Zarządu Spółki na prolongowanie terminu wdrożenia rekomendacji oraz przekazanie informacji zwrotnej w tym zakresie.

⁷⁰ W planie audytów na 2019 r. umieszczony był audyt w zakresie korzystania z kart płatniczych w spółkach GK PGE. Audyt ten jest jeszcze w trakcie realizacji.

⁷¹ Maksymalny limit kart płatniczych dla członków zarządu wynosił [...]

⁷² Pismo z dnia 30 września 2020 r., znak: DA/TS/254/2020.

(akta kontroli str. 685-696, 1149-1214, 3734)

W 2018 r. Departament Audytu PGE SA przeprowadził *Audyt procesu modyfikacji i rozliczania zamówień w GK PGE* w zakresie zakupów realizowanych w systemie SAP MM przez PGE SA pod kątem zgodności przebiegu procesu z obowiązującą w Spółce *Procedurą realizacji zakupów w module MM systemu SAP w PGE SA Polska Grupa Energetyczna SA oraz jego przejrzystości i efektywności*. Audyt dotyczył zamówień zakupowych z okresu od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2017 r. Wyniki audytu wskazywały na uchybienia w zakresie m.in. przydzielenia funkcji i odpowiedzialności poszczególnych uczestników procesu zakupowego realizowanego w SAP MM, sposobu dokonywania modyfikacji zamówień w systemie, a także niezgodności parametrów zarejestrowanych w SAP MM kontraktów z faktycznie zawartymi umowami. Wydano dziesięć głównych rekomendacji poaudytowych, które zostały zrealizowane przez Spółkę.

(akta kontroli str. 1136-1144, 1307-1366)

W Spółce, niezależnie od zadań ujętych w rocznych planach audytu, prowadzone były, w obszarze zakupów, także postępowania wyjaśniające, inicjowane w sytuacjach, gdy zachodziło uprawdopodobnione podejrzenie wystąpienia nadużycia. W 2016 r. przeprowadzono postępowanie w zakresie planowania robót remontowo-budowlanych i udzielania zamówień na ww. prace⁷³. W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w obszarze robót budowlanych, komórka audytu sformułowała zalecenia pokontrolne dotyczące m.in. *przestrzegania procedur zakupowych, w tym w szczególności wymagań związanych z zachowaniem zasady konkurencyjności przy prowadzonych postępowaniach i obowiązkiem informowania Dyrektora Departamentu Zakupów o wynikach przeprowadzonych negocjacji*. Wszystkie zalecenia pokontrolne zostały wykonane. W 2019 r. przeprowadzono w Spółce postępowanie wyjaśniające dotyczące potencjalnego naruszenia zasady transparentności i równego traktowania oferentów. Zgłoszenie wpłynęło od jednego z wykonawców biorących udział w postępowaniu zakupowym, którego przedmiotem było zaprojektowanie i wymiana układu zasilania systemu gwarantowanego w siedzibie PGE SA. W wyniku czynności wyjaśniających, sformułowano dwie rekomendacje dla Departamentu Zakupów, które zostały zrealizowane.

(akta kontroli str. 775-987, 1126-1148, 1367-1390)

W PGE SA, w ramach działalności Departament Nadzoru Wewnętrznego⁷⁴ (DNW) prowadzony był monitoring wybranych postępowań zakupowych realizowanych w GK PGE. W okresie objętym kontrolą NIK, DNW przeprowadził dziesięć postępowań wyjaśniających oraz dwa postępowania kontrolne w Spółce. Dotyczyły one wybranych postępowań zakupowych, których przedmiotem zamówienia były głównie usługi sponsoringowe. Poza tym, w okresie IV kwartał 2017 r. do III kwartał 2018 r. Departament Compliance w PGE SA przeprowadził badanie, analizę sposobu nadzoru nad wyłączeniami od *Procedury zakupowej*. Badanie służyło pozyskaniu informacji w ww. zakresie, w związku z czym nie sformułowano zaleceń.

(akta kontroli str. 1126-1148)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba kontroli pozytywnie ocenia działania Spółki w kontrolowanym obszarze.

⁷³ Postępowanie zostało wszczęte na podstawie informacji pozyskanej z CBA. Sprawa dotyczyła prac remontowych prowadzonych w budynku PGE SA w 2015 roku.

⁷⁴ Wcześniej Departament Bezpieczeństwa.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 23 października 2020 r.

Kontroler
(-)Izabela Osemek
Główny specjalista kp.

Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora
(-)Maciej Maciejewski

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Kontroler
(-)Monika Kozieł
Specjalista kp.

.....
podpis

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:
Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora
(-)Maciej Maciejewski

.....
podpis